Chovatel včel (kód: 41-035-H)

Autorizující orgán: Ministerstvo zemědělství
Skupina oborů: Zemědělství a lesnictví (kód: 41)
Týká se povolání: Chovatel včel, zpracovatel včelích produktů
Kvalifikační úroveň NSK - EQF: 3

Odborná způsobilost

Název	Úroveň
Posuzování stavu a kvality včelstva a včelích produktů	3
Praktické léčení včelstev	3
Vedení včelařské evidence	3
Údržba včelařských zařízení a dalšího vybavení	3
Péče o včelstvo v průběhu celého včelařského roku	3
Rozmnožování včelstev	3
Doprava a usazování úlů do vhodných lokalit	3

Platnost standardu

Standard je platný od: 26.02.2013 do: 28.06.2019

Kritéria a způsoby hodnocení

Posuzování stavu a kvality včelstva a včelích produktů

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Provést základní prohlídku včelstva	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Navrhnout a provést potřebná opatření na základě zjištěného stavu	Ústní ověření a praktické předvedení
c) Posoudit stav a kvalitu včelího produktu vizuálně a organolepticky	Praktické předvedení a ústní ověření
d) Posoudit stav a kvalitu včelího produktu laboratorně	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Praktické léčení včelstev

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Provést jednotlivé způsoby léčení včelstev proti roztoči Varroa destructor v závislosti na ročním období	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Provést odběr měli pro vyšetření výskytu roztoče Varroa destructor	Praktické předvedení
c) Odebrat vzorek pro diagnostiku onemocnění morem včelího plodu	Praktické předvedení
d) Navrhnout a provést opatření při výskytu onemocnění zvápenatění včelího plodu	Praktické předvedení
e) Diagnostikovat a navrhnout opatření při výskytu nosemózy	Praktické předvedení a ústní ověření
f) Předvést zabezpečení úlů proti vniknutí škůdců	Praktické předvedení

Je třeba splnit všechna kritéria.

Vedení včelařské evidence

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Vnést záznam o provedené prohlídce včelstev (jarní, podletní) do prvotní včelařské evidence	Praktické předvedení
b) Vyjmenovat předpisy související s chovem včel a orientovat se v nich	Ústní ověření
c) Uvést možnosti dotačních titulů souvisejících s chovem včel	Ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Údržba včelařských zařízení a dalšího vybavení

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Provést údržbu a opravu vybraného včelařského zařízení	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Provést mechanické očištění jednotlivých částí úlu a jejich dezinfekci	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Provést údržbu zeleně a včelařsky významných rostlin na včelnici	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Péče o včelstvo v průběhu celého včelařského roku

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Charakterizovat ošetřování včelstva v podletí	Ústní nebo písemné ověření
b) Charakterizovat ošetřování včelstva na podzim	Ústní nebo písemné ověření
c) Charakterizovat ošetřování včelstva v zimě	Ústní nebo písemné ověření
d) Charakterizovat ošetřování včelstva v předjaří	Ústní nebo písemné ověření
e) Charakterizovat ošetřování včelstva na jaře	Ústní nebo písemné ověření
f) Charakterizovat ošetřování včelstva v časném létě	Ústní nebo písemné ověření
g) Charakterizovat ošetřování včelstva v plném létě	Ústní nebo písemné ověření
h) Předvést ošetřování včelstva	Praktické předvedení
i) Vysvětlit možnosti a zásady při spojování včelstev	Ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Rozmnožování včelstev

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Předvést rozmnožování včelstev formou tvorby oddělků	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Předvést rozmnožování včelstev formou tvorby smetence	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Předvést rozmnožování včelstev formou tvorby přeletáku	Praktické předvedení a ústní ověření
d) Vysvětlit příčiny rojové nálady ve včelstvech, vyjmenovat a charakterizovat jednotlivé druhy rojů a provést protirojová opatření	Ústní ověření a praktické předvedení
e) Provést usazení roje do úlu	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Doprava a usazování úlů do vhodných lokalit

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Posoudit vhodnost určené lokality pro umístění stanoviště včelstev	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Určit včelařsky významné rostliny, charakterizovat jejich užitkovost a období využitelnosti	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Navrhnout možnosti přepravy včelstev za předpokladu dodržení zásad bezpečnosti práce a obecně závazných předpisů	Písemné nebo ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Organizační a metodické pokyny

Pokyny k realizaci zkoušky

Autorizovaná osoba informuje, které doklady musí uchazeč předložit, aby zkouška proběhla v souladu s platnými právními předpisy.
Před zahájením vlastního ověřování musí být uchazeč seznámen s pracovištěm a s požadavky bezpečnosti práce a ochrany zdraví při práci (BOZP) a požární ochrany (PO). Zdravotní způsobilost je vyžadována (odkaz na povolání v NSP - http://katalog.nsp.cz/karta_p.aspx?id_jp=100220&kod_sm1=26).
Při ověřování kompetencí formou praktického předvedení je třeba přihlížet především k bezpečnému provádění všech úkonů, dodržování hygieny práce, jakož i ke kvalitě a časovému hledisku zvládání předváděných operací. Přitom je nutno posuzovat nejen dosažený výsledek, ale i samostatnost při rozhodování o nejvhodnějším postupu řešení zadaného úkolu podle daných podmínek pracoviště. Důraz je třeba klást na šetrnou manipulaci se včelami podloženou dostatečnými odbornými vědomostmi a dovednostmi.

Výsledné hodnocení

Zkoušející hodnotí uchazeče zvlášť pro každou kompetenci a výsledek zapisuje do záznamu o průběhu a výsledku zkoušky. Výsledné hodnocení pro danou kompetenci musí znít „splnil“ nebo „nesplnil“ v závislosti na stanovení závaznosti, resp. nezávaznosti jednotlivých kritérií u každé kompetence. Výsledné hodnocení zkoušky zní buď „vyhověl“, pokud uchazeč splnil pro všechny kompetence, nebo „nevyhověl“, pokud uchazeč některou kompetenci nesplnil. Při hodnocení „nevyhověl“ uvádí zkoušející vždy zdůvodnění, které uchazeč svým podpisem bere na vědomí.

Počet zkoušejících

Zkouška probíhá před jednou autorizovanou osobou; zkoušejícím je jedna autorizovaná fyzická osoba anebo jeden autorizovaný zástupce autorizované podnikající fyzické nebo právnické osoby.

Požadavky na odbornou způsobilost autorizované osoby, resp. autorizovaného zástupce autorizované osoby

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby musí splňovat alespoň jednu z následujících variant požadavků:
a) Vysokoškolské nebo vyšší odborné vzdělání zemědělského zaměření s absolvováním předmětu zaměřeného na včelařství a 5 let praxe ve funkci s odpovědností za chov včel, z toho minimálně jeden rok v období posledních dvou let před podáním žádosti o autorizaci.
b) Střední vzdělání s maturitní zkouškou v oboru vzdělání zahradnictví se studiem předmětu zaměřeného na včelařství, případně s předchozím studiem oboru vzdělání včelař a nejméně 8 let praxe ve funkci s odpovědností za chov včel, z toho minimálně jeden rok v období posledních dvou let před podáním žádosti o autorizaci.

Další požadavky:
– Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby, která nemá odbornou kvalifikaci pedagogického pracovníka podle zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, nebo nemá odbornou kvalifikaci podle zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, nebo praxi v oblasti vzdělávání dospělých (včetně praxe z oblasti zkoušení), nebo nemá osvědčení o profesní kvalifikaci 75-001-T Lektor dalšího vzdělávání, musí být absolventem přípravy zaměřené zejména na praktickou aplikaci části první, hlavy III a IV zákona č. 179/2006 Sb., o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání a o změně některých zákonů (zákon o uznávání výsledků dalšího vzdělávání) ve znění pozdějších předpisů, a přípravy zaměřené na vzdělávání a hodnocení dospělých s důrazem na psychologické aspekty zkoušení dospělých v rozsahu minimálně 12 hodin.
– Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby, musí být schopna organizačně zajistit zkušební proces včetně vyhodnocení na PC a vydání jednotného osvědčení (stačí doložit čestným prohlášením).

Žadatel o udělení autorizace prokazuje splnění požadavků na odbornou způsobilost předložením dokladu nebo souboru dokladů o získání odborné způsobilosti autorizujícímu orgánu nebo jiným postupem stanoveným autorizujícím orgánem.

Žádost o autorizaci naleznete na stránkách autorizujícího orgánu: Ministerstvo zemědělství

Nezbytné materiální a technické předpoklady pro provedení zkoušky

– Včelařský provoz s alespoň 150 včelstvy a odpovídajícím zázemím
– Truhlářská dílna
– Chov včel v různých druzích úlových systémů
– Potřebná zařízení a pomůcky – kuřák, rozpěrák, refraktometr, konduktometr, varroadna, monitorovací podložky, mikroskop, schválená léčiva, kompresor a zdroj aerosolu, teplovzdušná pistole, ochranné pomůcky
– Místnost pro písemnou část
– Záznamové archy pro sledování a hodnocení postupu plnění úkolů

K žádosti o udělení autorizace žadatel přiloží seznam svého materiálně-technického vybavení dokládající soulad s požadavky uvedenými v hodnoticím standardu pro účely zkoušky. Pokud žadatel bude při zkouškách využívat materiálně-technické vybavení jiného subjektu, přiloží k žádosti o udělení nebo prodloužení platnosti autorizace smlouvu (popřípadě smlouvy) umožňující jeho užívání nejméně po dobu 5 let ode dne podání žádosti o udělení nebo prodloužení platnosti autorizace.

Doba přípravy na zkoušku

Celková doba přípravy na zkoušku (včetně případných časů, kdy se uchazeč připravuje během zkoušky) je 10 až 20 minut. Do doby přípravy na zkoušku se nezapočítává doba na seznámení uchazeče s pracovištěm a s požadavky BOZP a PO.

Doba pro vykonání zkoušky

Celková doba trvání vlastní zkoušky (bez času na přestávky a na přípravu) je 5 až 7 hodin (hodinou se rozumí 60 minut). Zkouška může být rozložena do více dnů. Termín vykonání zkoušky je závislý na biologickém rytmu chovu včel.

Autoři standardu

Autoři hodnoticího standardu

Hodnoticí standard připravila SR pro zemědělství, ustavená a licencovaná pro tuto činnost HK ČR, SP ČR a AK ČR.

Na tvorbě se dále podílely subjekty zastoupené v pracovní skupině:
Český svaz včelařů, o. s.
Střední odborné učiliště včelařské – Včelařské vzdělávací centrum, o. p. s.